

KONVENCIJA O POVLASTICAMA I IMUNITETIMA UJEDINJENIH NARODA

S obzirom na to da članak 104. Povelje Ujedinjenih naroda propisuje da Organizacija u_iva na području svake svoje članice povlastice i imunitete potrebne za obavljanje svojih funkcija i za postizanje svojih ciljeva;

s obzirom na to da članak 105. Povelje Ujedinjenih naroda propisuje da Organizacija u_iva na području svake svoje članice povlastice i imunitete potrebne za postizanje svojih ciljeva i da predstavnici članica Ujedinjenih naroda i slu_benici Organizacije također u_ivaju povlastice i imunitete potrebne za neovisno obavljanje svojih funkcija u vezi s Organizacijom;

stoga je Opća skupština Rezolucijom usvojenom 13. veljače 1946. odobrila sljedeću Konvenciju i predlo_ila je za pristupanje svakoj članici Ujedinjenih naroda.

Članak I. PRAVNA OSOBNOST

Odjeljak 1. Ujedinjeni narodi pravna su osoba. Oni imaju sposobnost:

- a) sklapati ugovore;
- b) stjecati i otuđivati pokretnu i nepokretnu imovinu;
- c) izlaziti pred sud.

Članak II. IMOVINA, FONDOVI I SREDSTVA

Odjeljak 2. Ujedinjeni narodi, njihova imovina i sredstva, bez obzira na to gdje se nalaze i u čijem su posjedu, u_ivaju imunitet od sudbenosti, osim kad ga se u određenom slučaju izrijekom odreknu. Podrazumijeva se, međutim, da se odreknuće od imuniteta ne prote_e na mjere ovrhe.

Odjeljak 3. Prostorije Ujedinjenih naroda nepovredive su. Imovina i sredstva Ujedinjenih naroda, bez obzira na to gdje se nalaze i u čijem su posjedu, u_ivaju imunitet od pretresa, rekvizicije, konfiskacije, izvlaštenja ili bilo kakvoga drugog oblika izvršnog, upravnog, sudskog ili zakonodavnog uplitanja.

Odjeljak 4. Arhivi Ujedinjenih naroda i uopće svi dokumenti koji im pripadaju ili koje posjeduju nepovredivi su bez obzira na to gdje se nalaze.

Odjeljak 5. Bez da su ograničeni financijskim nadzorima, propisima ili moratorijima bilo koje vrste,

- a) Ujedinjeni narodi mogu posjedovati fondove, zlato ili valutu bilo koje vrste i imati

račune u bilo kojoj valuti;

b) Ujedinjeni narodi mogu slobodno prenositi svoje fondove, zlato ili valutu iz jedne u drugu zemlju ili unutar svake zemlje te promijeniti svaku valutu koju posjeduju u svaku drugu valutu.

Odjeljak 6. U ostvarivanju svojih prava na temelju gornjeg odjeljka 5, Ujedinjeni narodi vodit će računa o svim primjedbama vlade svake članice u onoj mjeri u kojoj smatraju da se takve predstavke mogu uva_iti bez štete za interese Ujedinjenih naroda.

Odjeljak 7. Ujedinjeni narodi, njihova sredstva, prihodi i ostala imovina:

a) oslobađaju se od svih neposrednih poreza; podrazumijeva se, međutim, da Ujedinjeni narodi neće tra_iti oslobođenje od poreza koji nisu ništa doli komunalne naknade;

b) oslobađaju se od carina, zabrana i ograničenja uvoza i izvoza glede predmeta koje su Ujedinjeni narodi uvezli ili izvezli za svoju slu_benu uporabu. Podrazumijeva se, međutim, da se predmeti uvezeni uz takvo oslobođenje ne smiju prodavati u zemlji u koju su uvezeni, osim pod uvjetima koji su dogovoreni s vladom te zemlje;

c) oslobađaju se od carina, zabrana i ograničenja uvoza i izvoza svojih izdanja.

Odjeljak 8. Iako Ujedinjeni narodi, u načelu, neće zahtijevati oslobođenje od trošarina i od poreza na prodaju koji ulaze u cijenu pokretne i nepokrene imovine koja se prodaje, ipak će u slučaju kad Ujedinjeni narodi u slu_bene svrhe kupuju imovinu veće vrijednosti u čiju su cijenu uračunati ili se mogu uračunati takva davanja i porezi, članice usvojiti, kad je god to moguće, prikladne administrativne mjere radi povrata ili naknade iznosa tih davanja ili poreza.

Članak III.

OLAKŠICE GLEDE KOMUNIKACIJA

Odjeljak 9. Ujedinjeni narodi u_ivaju na području svake članice, za svoje slu_bene komunikacije, postupak koji nije ništa nepovoljniji od onoga koji vlada te članice odobrava svakoj drugoj vladi, uključujući njezine diplomatske misije, glede prioriteta, tarifa i pristojbi za poštu, kablograme, brzjave, radiograme, telefota, telefone i druge komunikacije, kao i novinarskih tarifa za izvješćivanje putem tiska i radija. Slu_bena korespondencija i ostale slu_bene komunikacije Ujedinjenih naroda ne cenzuriraju se.

Odjeljak 10. Ujedinjeni narodi imaju pravo rabiti kodove te slati i primati svoju korespondenciju putem kurira ili valize, koji u_ivaju iste imunitete i povlastice kao diplomatski kuriri i valize.

Članak IV.

PREDSTAVNICI ČLANICA

Odjeljak 11. Predstavnici članica u glavnim i pomoćnim organima Ujedinjenih naroda i na konferencijama koje sazivaju Ujedinjeni narodi, dok obavljaju svoje funkcije i za vrijeme putovanja na mjesto ili s mjesta sastanka, u_ivaju sljedeće povlastice i imunitete:

a) imunitet od uhićenja ili zatočenja i od zapljene njihove osobne prtljage te, glede izgovorenih ili napisanih riječi i drugih čina koje počine u svojstvu predstavnika, imunitet od svake sudbenosti;

b) nepovredivost svih spisa i dokumenata;

c) pravo na uporabu kodova te na primanje dokumenata ili korespondencije putem kurira ili u zapečaćenim valizama;

d) oslobođenje što se tiče njih samih i njihovih bračnih drugova od ograničenja useljavanja, formalnosti prijavljivanja stranaca i vojne obveze u dr_avi koju posjećuju ili kroz koju prolaze u obavljanju svojih funkcija;

e) iste olakšice glede ograničenja što se tiče valute ili njezine zamjene kakve se odobravaju predstavnicima stranih vlada na privremenom slu_benom zadatku;

f) iste imunitete i olakšice glede njihove osobne prtljage kakve se odobravaju diplomatskim predstavnicima te, također,

g) ostale povlastice, imunitete i olakšice kakve u_ivaju diplomatski predstavnici, a koje nisu nespojive s gore navedenim, isključujući pravo zahtjevati oslobođenje od carina na uvezenu robu (koja nije dio njihove osobne prtljage), od trošarina ili od poreza na prodaju.

Odjeljak 12. Radi osiguranja predstavnicima članica pri glavnim i pomoćnim organima Ujedinjenih naroda i na konferencijama koje sazivaju Ujedinjeni narodi potpune slobode govora i potpune neovisnosti u obavljanju njihovih du_nosti, imunitet od sudbenosi glede izgovorenih i napisanih riječi i svih čina počinjenih u obavljanju njihovih du_nosti odobrit će se tim osobama i nakon što su prestale biti predstavnici članica.

Odjeljak 13. Kad potpadanje pod neki oblik oporezivanja ovisi o nastanjenju, razdoblja u kojima predstavnici članica pri glavnim i pomoćnim organima Ujedinjenih naroda i na konferencijama koje sazivaju Ujedinjeni narodi borave na području neke dr_ave članice radi obavljanja njihovih du_nosti neće se smatrati razdobljima nastanjenja.

Odjeljak 14. Povlastice i imuniteti ne odobravaju se predstavnicima članica radi njihove osobne koristi, već radi osiguranja potpune neovisnosti u obavljanju njihovih du_nosti u vezi s Ujedinjenim narodima. Prema tomu, članica ne samo da ima pravo, nego i du_nost odreći se imuniteta svojega predstavnika u svakom slučaju kad bi, po njezinu mišljenju, imunitet ometao izvršenje pravde i kad ga se mo_e odreći bez da šteti svrsi u koju je odobren.

Odjeljak 15. Odredbe odjeljaka 11, 12. i 13. nisu primjenjive u odnosu između predstavnika i vlasti dr_ave čiji je on dr_avljanin ili čiji je predstavnik ili je bio predstavnik.

Odjeljak 16. U smislu ovoga članka izraz “predstavnici” obuhvaća sve izaslanike, zamjenike izaslanika, savjetnike, tehničke stručnjake i tajnike izaslanstava.

Odjeljak 17. Glavni tajnik određuje kategorije slu_benika na koje se primjenjuju odredbe ovoga članka i članka VII. Taj popis on podnosi Općoj skupštini te, nakon toga, te kategorije priopćava vladama svih članica. O imenima slu_benika uključenih u te kategorije s vremena na vrijeme obavještava vlade članica.

Odjeljak 18. Slu_benici Ujedinjenih naroda:

- a) u_ivaju imunitet od sudbenosti glede izgovorenih ili napisanih riječi i svih čina počinjenih u slu_benom svojstvu;
- b) oslobođeni su od poreza na plaće i doplatke koje im isplaćuju Ujedinjeni narodi;
- c) oslobođeni su vojne obveze;
- d) nisu podvrgnuti, kao ni njihovi bračni drugovi i članovi obitelji o kojima skrbe, ograničenjima useljavanja i formalnostima prijavljivanja stranaca;
- e) u_ivaju iste povlastice glede olakšica zamjene valuta kao i slu_benici odgovarajućeg ranga koji pripadaju diplomatskoj misiji pri dotičnoj vladi;
- f) u_ivaju, kao i njihovi bračni drugovi i članovi obitelji o kojima skrbe, iste olakšice što se tiče repatrijacije u vrijeme međunarodne krize kao i diplomatski predstavnici;
- g) imaju pravo bez carine uvesti svoj namještaj i druge stvari kad prvi put preuzimaju du_nost u dotičnoj zemlji.

Odjeljak 19. Uz povlastice i imunitete predviđene u odjeljku 18, glavnom tajniku, pomoćnicima glavnog tajnika te njihovim bračnim drugovima i malodobnoj djeci odobravaju se povlastice, imuniteti, oslobođenja i olakšice koje se odobravaju diplomatskim predstavnicima u skladu s međunarodnim pravom.

Odjeljak 20. Povlastice i imuniteti jamče se slu_benicima u interesu Ujedinjenih naroda, a ne radi njihove osobne koristi. Glavni tajnik ima pravo i du_nost odreći se imuniteta bilo kojeg slu_benika u svakom slučaju kad bi, po njegovu mišljenju, imunitet ometao izvršenje pravde i kad ga se mo_e odreći bez da šteti interesima Ujedinjenih naroda. Vijeće sigurnosti ima pravo odreći se imuniteta glavnog tajnika.

Odjeljak 21. Ujedinjeni narodi će u svako doba surađivati s odgovarajućim tijelima članica da bi se olakšalo pravilno djelovanje pravosuđa, osiguralo poštivanje policijskih propisa i spriječila svaka zlouporaba u vezi s povlasticama, imunitetima i olakšicama navedenim u ovome članku.

Članak VI.

STRUČNJACI NA ZADATKU ZA UJEDINJENE NARODE

Odjeljak 22. Stručnjacima (različitim od slu_benika koji su obuhvaćeni člankom V) koji obavljaju zadatke za Ujedinjene narode odobravaju se povlastice i imuniteti koji su potrebni za neovisno obavljanje njihovih funkcija za vrijeme trajanja njihovih zadataka, uključujući vrijeme provedeno na putovanjima u vezi s njihovim zadacima. Posebice, odobrava im se:

- a) imunitet od uhićenja ili zatočenja i od zapljene njihove osobne prtljage;

b) imunitet od sudbenosti glede izgovorenih ili napisanih riječi i svih čina počinjenih u obavljanju njihovih zadataka, koji se im se odobrava i nakon što su te osobe prestale obavljati zadatke za Ujedinjene narode;

c) nepovredivost svih spisa i dokumenata;

d) pravo na uporabu kodova te na primanje dokumenata i korespondencije putem kurira ili u zapečaćenim valizama u svrhu komunikacije s Ujedinjenim narodima;

e) iste olakšice glede ograničenja što se tiče valute ili njezine zamjene kakve se odobravaju predstavnicima stranih vlada na privremenom slu_benom zadatku;

f) iste imunitete i olakšice glede njihove osobne prtljage kakve se odobravaju diplomatskim predstavnicima.

Odjeljak 23. Povlastice i imuniteti odobravaju se stručnjacima u interesu Ujedinjenih naroda, a ne radi njihove osobne koristi. Glavni tajnik ima pravo i du_nost odreći se imuniteta bilo kojega stručnjaka u svakom slučaju kad bi, po njegovu mišljenju, imunitet ometao izvršenje pravde i kad ga se mo_e odreći bez da šteti interesima Ujedinjenih naroda.

Članak VII.

PROPUSNICA (*LAISSEZ-PASSER*) UJEDINJENIH NARODA

Odjeljak 24. Ujedinjeni narodi mogu izdati svojim slu_benicima propusnice (*laissez-passer*) Ujedinjenih naroda. Vlasti članica priznat će i prihvatiti takve propusnice kao valjane putne isprave, uzimajući u obzir odredbe odjeljka 25.

Odjeljak 25. S molbama za izdavanje viza (ako su vize potrebne) osobama koje su nositelji propusnice Ujedinjenih naroda, kad im je prilo_ena potvrda o tomu da te osobe putuju radi obavljanja slu_be za Ujedinjene narode, postupat će se što je _urnije moguće. Uz to se takvim osobama odobravaju olakšice radi brzog putovanja.

Odjeljak 26. Olakšice slične onima određenim u odjeljku 25. odobravaju se stručnjacima i drugim osobama koje, iako nemaju propusnicu Ujedinjenih naroda, imaju potvrdu o tomu da putuju radi obavljanja slu_be za Ujedinjene narode.

Odjeljak 27. Glavni tajnik, pomoćnici glavnog tajnika i direktori, kad putuju s propusnicom Ujedinjenih naroda, a radi obavljanja slu_be za Ujedinjene narode, u_ivaju iste olakšice kakve se odobravaju diplomatskim predstavnicima.

Odjeljak 28. Odredbe ovoga članka mogu se primijeniti na usporedive slu_benike specijaliziranih ustanova ako je tako određeno u sporazumima kojima se, prema članku 63. Povelje, uređuju njihovi odnosi s Organizacijom.

Članak VIII.

RJEŠAVANJE SPOROVA

Odjeljak 29. Ujedinjeni narodi donijet će pravila o načinima prikladnog rješavanja:

a) sporova koji se tiču ugovora ili drugih sporova privatnopravnog karaktera kojih su Ujedinjeni narodi stranka;

b) sporova u koje je uključen neki slu_benik Ujedinjenih naroda koji s obzirom na svoj slu_beni polo_aj u_iva imunitet, ako se glavni tajnik nije odrekao tog imuniteta.

Odjeljak 30. Sve nesuglasice koje se tiču tumačenja ili primjene ove Konvencije podnijet će se Međunarodnom sudu, osim ako se u pojedinačnom slučaju stranke suglase pribjeći drugom obliku rješavanja. Ako se pojavi spor između Ujedinjenih naroda s jedne i neke članice s druge strane, zatra_it će se, u skladu s člankom 96. Povelje i člankom 65. Statuta Suda, savjetodavno mišljenje o svakom pravnom pitanju se je pojavilo. Mišljenje koje daje Sud stranke prihvaćaju kao konačno.

ZAKLJUČNI ČLANAK

Odjeljak 31. Ova se Konvencija podnosi svakoj članici Ujedinjenih naroda radi pristupanja.

Odjeljak 32. Pristupanje se vrši polaganjem isprave kod glavnog tajnika Ujedinjenih naroda, a Konvencija stupa na snagu za svaku članicu danom polaganja njezine isprave o pristupu.

Odjeljak 33. Glavni tajnik obavještava sve članice Ujedinjenih naroda o polaganju svake isprave o pristupu.

Odjeljak 34. Polaganje isprave o pristupu u ime neke članice podrazumijeva da je ta članica u mogućnosti kroz svoje pravo primjenjivati odredbe ove Konvencije.

Odjeljak 35. Ova Konvencija ostaje na snazi između Ujedinjenih naroda i svake članice koja je polo_ila ispravu o pristupu sve dok ta članica ima svojstvo članice Ujedinjenih naroda, ili dok Opća skupština ne odobri revidiranu opću konvenciju i ta članica postane strankom revidirane konvencije.

Odjeljak 36. Glavni tajnik mo_e sa svakom članicom ili članicama sklopiti dopunske sporazume kojima se odredbe ove Konvencije prilagođavaju što se tiče te članice ili članica. Svaki takav dopunski sporazum podlije_e odobrenju Opće skupštine.